

GÖMÖR-KISHONT

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési ár: { Egész évre . . . 6 frt - kr
Fél évre . . . 3 " - "
Negyed évre . . . 1 " 50 "

Közsegek és néptanítók egész évi előfizetésénél 2 frt árlengedésként részesítettek.

Az előfizetési pénzek, valamint a hirdetésért járó díjak a kiadóhivatalhoz, Stefanovics József könyvnyomdájába küldendők.

Szerkesztői iroda:

STEFANOVICS JÓZSEF könyvnyomdájában.

Ide küldendők minden a „Gömör-Kishont“ szellemi részének számtalán kizáratok és levelezések.

Megjelenik hetenként egyszer:

v a s á r n a p.

Egyes szám ára 12 kr.

HIRDETÉSEKET

felvesz helyben a kiadóhivatal, cserencsényi utcza Kalla Mihály úr házában. — Budapest, GOLDBERGER A. V. hirdetési irodája Szervizter 3. sz. — Bécsben, SCHALEK H. I. Wollzeile 12.

Egy négyhasábos petitors hirdetési díja . . . 5 kr
Nyitlter soronként . . . . . 15 "
Bélyegdíj minden egyes hirdetésért . . . . . 30 "

Hol legyen hát a megyei közkórház?

A „Rozsnyói Híradó“ multi számának vezércikkje a létesítendő megyei közkórházzal foglalkozván, erősen kikel a megyei állandó bizottmány azon ajánlata ellen, mely a kórházat Rimaszombatban obajtja felállítani; makacsul argumentál Rozsnyó mellett, még pedig azért, mert Rozsnyó a régi Gömörben fekszik, s mint ilyen, inkább székhelye a megyének mint Rimaszombat. Elmondja, hogy azért, mert az adminisztratív hivatalnokok Rimaszombatba költöztek és mert az alispán urnak itt a székhelye, és mert a megyei főorvos itt lakik, és mert a törvényszék itt van, mindazért még nem Rimaszombat a megye székhelye, hanem Pelsőcz. És mivel Pelsőcz a megye székhelye, ergo a közkórházhoz egyedül Rozsnyónak van joga.

Nem akarom mondani, hogy kicsinyes partikularis érdekek vezeték a „R. H.“ vezércikkjezőjét, de engedje meg e tisztelt lap, hogy objectiv álláspontból szóljak a tárgyhöz, a mely csak Gömör-Kishont vármegyének s nem csupán egy-egy városának vitalis érdeke.

Mindenekelőtt jó lesz megjegyezni, hogy régi Gömör nincs, hanem van Gömör-Kishont t. e. vármegye, s a mi az egyik részének érdeke, ép úgy érdeke a másik részének is, nagyon nevétségesnek tűnik fel tehát, midőn valaki egy város helyi emeléseért nem restel historikumokkal érvelni, amik régen s békésen elfogadott és fennálló törvényes állapotot sértének. Megérdemelné a derék Rozsnyó, hogy érdekeit ügyesebben képviseljék, mint a „R. H.“ vezércikkjezője.

Elismerjük kölönben, mikép földrajzi fekvésükönél fogva sem Rozsnyó, sem Rima-

szombat nem kellőkép alkalmas arra, hogy a megye székhelye legyen; ámde mindkettőnek népességi és műveltségi statisztikája oly kedvező, hogy nagyon szégyenítő, a mért mind a kettőnek már eddig rendezett kórháza nincsen; hogy tehát itt is, ott is elkerülhetlen egy rendes kórház építtetése, az nem képezheti a vita tárgyát.

A testvérvárosunk oly szerencsés, hogy van egy pénzalapja, mely az igaz, magában véve nagyon kevés rendezett kórház felállítatására. Aztán meg a felekezeti elfogultság ráfogja, hogy az egészen magán jellegű katólikus kórház lesz, ha talán létesülne.

A végrendelet akaratát szegőnt azonban, tekintet nélkül a felekezetekre vétesse nek föl a betegek. A káptalan ügyészenek hiteles jelentése szerint e kórház építtetése legközelebb fogantatba jön. De bizonyára magából az 5000 frt tőkből lehetetlen megkezdeni az építkezést. Rozsnyó városának tehát csak némi áldozatot kell hozni, hogy az a kórház se magán jellegű, se felekezeti ne legyen, hanem legyen városi közkórház. Nagyon természetes, hogy a felügyeleti jog is részben a várost illetné. Ebbe a káptalan is beleegyezék kétsékvül, mert ezzel csak épen úgy fog változtatni a végrendeleten, mintha az alapot a megye részére felajánlaná. De meg aztán ott van Dobsina városának nemeskeblő ajánlata is, a melyet a gazdag város bizonyára meg fog ujtani, sőt meg is fog javítani, hogy közleében egy kisebbszertűn, de a vidék érdekeinek teljesen megfelelő kórházzal birjon.

Ily körülmények között nem volna e megyei egészségügyünkre határozottan hátrányos, ha minden megfontolás nélkül Rozsnyóra építenék a megyei közkórházat, mikor ott nagyon csekély áldozattal másikat lehet

teremteni, a Rimaszombatban felállítandó megyei kórház mellett.

Komolyan megfontolandó a dolog, annál is inkább, mert Rimaszombat városa az október 7-ki közgyűlésen oly ajánlatot szándékozik tenni, mely aztán minden érvelest feleslegessé tesz.

Van e városunknak egy üresen álló kaszárnyája, mely 34000 frtba került, s a melybe ez idő szerint semmi remény többé katonát fogni. Szép, egészséges, tágas épület, közleében bő forrásokkal, a város illő helyén. Ezt fogja Rimaszombat felajánlani a közgyűlésen közkórházzal. Ennek elfogadása 34000 frttal kevesebb kiadást eredményez, bizonyára nagyobb áldozat, mint Rozsnyó város 5000 frtja.

A közgyűlés nem mulasztandja el ez ödvös tervet elfogadni, ha a megye mindkét völgyének egészségügyét szíven hordozza.

Egy m. bizottsági tag.

Megyénk egy előkelő, igen érdemes férfiak küldte be hozzánk ez elfogulatlan sorokat. Hisszük, hogy a megyegyűlés ép így fog határozni e fontos ügyben.

Szerkesztő.

Versenygés, pártduh.

Nem kávéház- s galleriahősök versenygéséről van szó, kik egymás „loyalitás“-át (!) egy „fekete“ mellett kétségbe vonják, de olyan versenygésről, melyet két ellentábor tagjai visznek egymás közt, kik omni modo le akarják alázni (magyarán: lepipálni) egymást pártduhokban, megfélekedve a „viadal“ stadiumában még a becsületről is. Olyan táborokról, melyekre az ország és a a megye fiainak szeme tekint, (!) melyek arra vannak hivatva, hogy az országot és megyét igen, nagy súlyt fektetend arra, hogy kedvenc ételeinek finom elkészítésében járatos legyen. A főzés képességet feltüntető próba-pályázatok, jellegével ellátva Cz. B. jegy alatt poste restante ez év utolsó napjáig elfogadtatnak, s a pályanyertes mű szerzője jövő év január 1-én veendi jutalmát. Pályázóktól fénykép sem kívántatik, mivel jelen esetben nem az arc, hanem egyedül a kezek művészi képessége fog tekintetbe vétetni.

Hosszafalu, 1879. október. 1.

Mily általános mozgalmat keltett e hirdetés Hosszafaluban, sőt az egész környéken, az leirhatatlan. De mennyi férjhezmenni szerető hajadon és özvegy is volt a helységben! Minden anya, kinek egy helyre leánya volt, valamennyi istenben boldogultját sirató özvegy azon tüstént a serpenyőkhöz és főzőkanalakhoz látott. Mindnyáján remekelni óhajtottak. „Gazdag külcuc lehet, gondolák magukban, ki sem fiatal-ságra, sem szépségre, sem gazdagságra nincs tekintettel; s egyuttal minden eszközt megragadtak, hogy a szóban forgó különczöt a maguk számára lekötélezzék.

És ifju barátunk, kibem nem alap nélkül mindjárt Czinczérre gyanakodtunk, igen jól számított. Számtalan csomagocsa és doboz vándorolt naponként szerény otthonába, miknek tartalmát előre legédesebb álmaiban sem sejtítette. Különféle kalácsok, rétesek, torták, nyalánk sütemények halomszámra gyülekeztek asztalára, mely küldeményekhez rózsakék vagy zöldszínű papirosok még mellékelve a költői ömlengések egész árja. Ábránd és való, költészet és próza, mely csodás vegyületben és mégis mély isteni összhangban egyesültek!

virágzásra emeljék, (!) az éretlen „profanum vulgus“ hasznára működjenek, annak előítéleteit legyőzzék. (?) — Jó oldalukról kellene ezeket bemutatnunk, de ez uttal társadalmi szempontból vesszük tollhegy alá és — bonczolgatunk.

Megszoktunk már a divatok e korában mindent „párti“ szempontból, nézetből tekinteni, mert manapság nemcsak a politika oszt pártokra, actio — és reactio dolgozik minden mozgalomnál, minden ödvös (!) czélt motiváló kérdésnél. S e felekezeti- akarjuk mondani párti szempont, nézet első és fő követelésül lépteti fel az ellenségeskedést. Kötelessége mindenkinek az ellen véleményét legyalázni, nullificálni, vagy mint Széchenyi mondta ledögönyözni, lemoslékozni. Szelid lelkületű, engedékeny, tárgyilagosan itélni akaró, ha lehet is egy párt tagja, de actióba aligha léphet, különösen, midőn nem ért az „uszítás“, „agyarkodás“ mesterségéhez, nem tud bánni a kard és pisztolylyal — akkor meg mindenné válhatik, csak „vezér“-ré nem. „Verd az én zsidómat, verem én is a tiedet!“ Sajnos, hogy ez így van; sajnosabb, hogy nem lehet másképen. Vannak dicsérendő különbségek, de a többinél, (még az alsóbbaknál is) — mindent találunk, csak kölcsönös megbecsülést nem.

És ez a baj, hogy ezeknél nem a párti nézet, illetve czél vezeti a versenygést, de a párt személyei maguk a düh okai. Non quid, sed quis. A személyek iránti antipathia, magán vagy közérdekek okozzák a pártoskodást, a veszekedketűm viszketeget. Így természetes, ha minden néven nevezendő táborban — ismét teszék kivételt — a gyűlölség, a bosszu nevében szólnak, ezek szomja vár kielégítést. „Ez az ember nem jóakaróm, nem barátom, kiáltuk ellene: áruló, nem tart velünk — vesszen el!“ És a félrevezetett nyáj erkölcsi halálát, bukását kívánja. Így van az, hogy soha sem lehetünk eléggé óvatosak, ha egy párthoz tartozunk; kikerülni a töröket. Szóljon belőlünk a felháborodás, az iszony — akkor a homlokunkra is az árulás bélyegét sütik, a

Czinczér Bertalan a Catok fajához tartozott, egyelőre még a legomlóbb vajastészták sem vehették be szívet, bár ő sok olyasmít magába vón, a mi a mértékletesség szabályával meggyeztetethető alig lehetett. Tünőre és csattogó nyelvel nyeldes a gyöngéd kezek próba-pályázatait s egymásután vándoroltatá az azokat kísérő poemákat a kályha izzó gyomrába, honnan többé nincs visszatérés.

Igy élt Czinczér két hónapon keresztül a legválogatottabb falatok özőnében, míg elért az élvezet tetőpontjára, honnan a megzebalás mély-séges örvényöbe zubant. Czinczér rosszul, iger rosszul lón, undorral fordult el utóbb az édes csomagoktól s rezignálva kezdé nyeldesni ama ke-erü lapdacsokat, mik benső emberi mivoltának restaurálására voltak hivatva.

Mivel elvégre is csalán természete győzedelmeskedett, új élet kezdé lüktetni ereiben; kiéhezetteti gyomrának tátongó üressége újra igénylani kezdé a maga járandóságát. De oh sors! A hosszas betegeskedés Czinczér egész érczalapját kimeríté, a papiralap rég elörpült, a havifizetés pedig csak napok mulva vala be-következendő.

„A postára!“ volt egyedüli mentő gondolata, de borzadálylyal kiáltá egyuttal: „Tehé ismét tézta! Oh egek mit tegyek?“

A korigó gyomor azonban nem könnye engedí magát lefözetni, s addig csipte-mart jó birtokosát, míg Czinczér Bertalan vette k lapját s szaladt a postára.

Itt ismét több rendbeli csomag feküdt ismert jegy alatt, várva az elvitelre, Suly valamennyi könnyűnek tetszett, egynek kivéte

TÁRCZA.

Modern házasság.

Czinczér Bertalan a hosszafalusi iskola segédtanítója s egyuttal mély tisztelője — a tészta ételeknek. Egy feltűnő darás-gombóc-ért kész bármikor ugyanannyi mértföldet meggyalogolni s egy barnapiros almarétes láttára arcát az ifjuság rózsapírja futja be. Az édesen párolgó fölfúj kása, vért majd hogy meg nem fagyasztja, ha pedig az a tiszamenti törös-csusza jut eszébe, majd a szíve reped meg, szemében pedig ilyenkor a sovár vágy egy-egy könnye csillog.

Czinczér Bertalan épen azokat az ételeket sz-rette határtalanul, a mikre sovány jóvedelme miatt, csak epekednie volt szabad. Kosztra a szomszéd Haranglábné asszonyom konyháját járta, napi tizenöt krajczár fizetés mellett, a minek Czinczér emberi formáján meg is volt a maga látszata.

Czinczér Bertalan érezte képességét, hogy jó evőnek született, önérzete egy jó konyha legnagyobb repertoriájának elemésztésére is képesítettnek sugallta s ennél fogva éjjel-nappal módrol gondoskodott, mely szerint gasztronómiai tudományomját kielégíthesse.

Egy szép reggel halvány, beesett szemekkel ébredt fel deszkaalkotmányából, a mit árnak is szoktak nevezni. Gyötrelmes ójszakája lehetett, a mit tulélénk képzelőtehetsége

Jog és kötelesség családja tükrét tartják szemünk elé.

Ha teljesen passiv szerepet viszünk, bedugjuk füleinket, a megvesztegetett „verbuvaló” előtt — kikéltanok jellemtelen, rossz hazafinak, rendie — azaz hogy pártra ntasitanak és megfenyitnek. Kivonnunk magunkat nem lehet, mert hisz minden a hazafiság álcája alatt létezik s a hazafiság rovására íratik fel. Nincs bátorságod küzdeni? véged van, kétszínű, hypokrita — gazember vagy. Minden áron programot vallj, elvekért harcolj, avatkozzál — de úgy, a hogy orrodnál fogva vezetnek — az élet műveleteibe, — állj táborokba, különben a „hazafi” nevet csak bitorlod s meglehetsz győződé, hogy előre nem haladsz, mert homlokodon van a czimer, a mocok. Hogy aztán az érdek és haszon szelgálatában mily titulusod lesz, azzal ne törődjél, ha podgyászshordozó leszesz is „megfizetted a hazának, mivel tartozál.” Vallj eszméket, ne tekintsd a czélt! Légy eszköz — ne aggaszson a vég! A „conditio sine qua non” csak az, hogy ex professo gyáva, vagy vaskalapos ne légy — harcolj a semmiért — az ellentábor senkivel, mindegy, te azért hü. lelkes, ön-érzetes harczfi — azaz hazafi — vagy, a zászlót kezdedbe adják, rá van írva a csalogató jelszó: „Hass, alkoss, gyarapíts, a haza fényre derül” — — menj, fuss, rohanj... ne bántson az, ha a haza szépen elül is... Légy támasz egyesek felemelkedésére, czé- gőr önző czélokra, lesz neved, lesz fényed — — a „hon” megfizet verejtékeidért!

Fóthi.

A bécsi iparkiallitásról.

Olvaám a táviratot, hogy f. hó 26-án 22,000 ember látogatta a bécsi iparműki- állitást.

Feltűnő jelenség, hogy az ily táviratokat, melyekkel, kevés változással gyakran találko- zunk budapesti lapokban, az olvasó közönség rendszeren ignorál vagy legfeljebb egyszerűen minden érdeket és megjegyzést nélkül tudomásul veszen; sőt mi több, a közönség legnagyobb része tudomásával sem bír azou körülménynek, hogy Bécsben mily nagyszerűen szép, — az alsó-ausztriai iparcikknek mily gazdag kiál- litása nyílt meg ez idén.

De hát mikor a mi sajtónk erről nem is szól tüzetesebben.

Ezen kiállítás igaz, nem világra szóló, a mennyiben csakis Alsó-Ausztria és annak fővá- rosa Bécs vehetett benne részt. Nem történt felszólítás semerre sem, egész csendben nyílt meg, nem úgy mint az 1873-ki világhiállítás, de melynél, tekintve az ipar roppant haladását Alsó-Ausztriában sok részben nagyobb érde- keltséget kelt a szemlélőkben.

Különböző is kellemesebb benyomást gya- korol a nézőre, először, mert nem oly terjedel- mes, jobban van rendszerezve, nélkülözi a sok érdektelen productumot, s csakis oly tár- gyakat vezet a szemlélő tekintete elé, melyek figyelmét lekötik, tetszését a legelső pillanatra megnyerik; amiért is mindenki emlékében egy tökéletesebb képet hagy hátra, mint tevő a világhiállítás.

Mondhatni, hogy azon eszme, Bécs és Alsó-Ausztria ipar czikkeit egyedül a világnak

lével, mely durva papirosba csomagolva, kül- sőleg igen gyanus vala.

Haza érve a kályhába rögtön tüzet éleszt- tettem s megkezdé a kicsomagolást. Édességek és ismét csak édességek hullottak a gyengéd cso- magokból, melyeknek láttára is rosszul érzé magát Czinczérünk.

Rezigálva bontogató az utolsó, említett nagy súlyú pályaművet, melyet szürkés papiros burkától megszabadítva: abból egy fekete cse- répfazék s belőle kiáradó sajtáságos illat ütök meg szemét, orrát.

„Töltöttkaposzta s karmanálli! kiálta Czinczér a látománytól elragadva; — légy üdvöz általam!

Majd a helyzet jelentőségét fölismerve, nyugodtan tevő a fekete csücsköt az izzó kály- hára, honnan esakhamar siterelve került Czin- czerünk asztalára és innét azon feneketlen nagy ürbe, a honnan Czinczér saját szavai szerint nincs többé feltámadás: a gyomorba.

Ép az utolsó töltelék golyóit irányzá gyomrába, midőn fogai közt valami sajtáságos tárgy akadozék, a mit kihuzva, egy vékony papirszelvény ismer fel, rá írva a szók: Óh szerettek! Kenderesi Julianna, Kakukszállásról.

Czinczér nem nyelte el a kakukszállási Kenderesi Juliannát, sőt előbb tisztára lenya- logatta s aztán jegyzőkönyvébe zártá.

„Aki ilyen töltött kaposztát főzni képes, az közelebbi ismeretségre is méltó,” gondola Czinczér, aztán nyugalomra dőlve, álmodozott a tölteléről, kaposztáról és Kenderesi Julian- náról.

Másnap új-esztendő jelentőségteljes reg- gelére ébredt. Külső emberi formáját rendbe

betüntetni. fényesen meg lett oldva, a kiállit- tók büszkén tekintetnek készítményeikre, s biztosan várhatják működésük gyümölcsseit.

Minden figyelmesszemlélő megjegyződe- tett, mily óriási léptekkel haladt Alsó-Ausztria a világhiállítás óta az ipar terén, mennyire törekedik önállóságra, s azon czél elérésére, hogy a külföld gyártmányait piaczaról kiszor- rithassa.

Mindezek láttára nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy ezen kiállításban csupán egy tartomány és a birolalom fővárosa vehetett részt, hogy Cseh-, Morvaország és Szilézia itt nincsenek képviselve, három tartomány, melyek a világ piacznán manap már oly tényezők, melyeknek szereplését mindenki méltányolni tartozik.

Ezen vívmányokkal szemben fájós érzet kapja meg a magyar embert, ha saját iparának hanyatlására gondol. Vajha a mozgalmak, melyek ez irányban megindítottak, eredményre vezetnének! Vajha azon itt-ott felvilágító szikra hazai iparképességünk érdekében komolyan élesztetnének, s oly tüzes osláponra jussunk, mint valánk azon időben, midőn még nem adtak boldog-boldogtalannak, egészen értelmetlen és qualificatio nélküli egyéneknek iparendé- lyt, midőn az ugynevezett vándorlásnak még nem volt gát emelve az általános védkötelezettség törvénye által.

Haladjunk az ipar terén, tanuljunk szom- szédainktól, versenyezzünk velük! E tekintet- ben szívesen veszem a paritást.

Maga a kiállítás 17 csoportra van osztva és mint már említém igen helyesen rendezve. Különös figyelmet gerjeszt a XII. osztály; gé- pek és szállító eszközök; a XVI-ik, asztalos munkák és butorok VII. faipar; VI. ruházat; VIII. porcellán, agyag és üvepipar.

Iparosaink: asztalos, lakatos, kárpitos, kályhások igen-igen sokat tanulhatnak itt csupán szemlélet útján; s nagyon helyesen jegyzé meg a „Felvidéki Közlöny” egyik leg- utóbbi száma, hogy Kassa város hatósága a ke- reskedelmi és iparkamarával egyetértve igen nagy szolgálatot lehetne vidékünk iparának, ha néhány fiatal, értelmes iparost kellő felügye- let mellett Bécsbe küldene, hogy ott szakmá- ikban tanulmányokat tegyenek. Minták nélkül nincs haladás, szemlélet nélkül nincs tökélete- sedés, az izlés csak művészi példák látása által fejlődhetik.

Ha majd megpillantják Albert Sándor udvari málakatos készítményeit, Hardtmuth L. és C. kályhát és kandallóit, akkor látnak majd olyasmit, a miről eddig még képeztük sem volt; a jelenkor iparának legnagyobb tökélyét; akkor fogják kérdezni önmagukat: — Valóban asztalos, lakatos, kályhás segéd volt az, ki ezt csinálta?

Valóban nagyszerűek a műasztalosok ké- szítményei, bámulatra ragadják az embert! Igaz, hogy e tárgyak oly vevőkre számítanak, mint a minő Románia fejedelemnöje, ki ez alkalom- mal oly sok bevásárlást eszközölt, mint 1873- ban Lady Dudley.

Művészi kivittelel bírnak az új találma- nyu oxidszínezetű fém képek. Arany és ezüst lapokra vésett és különféle vegyi szerek által színezett képek, melyek tálcák, szelenczék, szekerényeknek nyerne alkalmaszást, s melyek (Linzbauer és Dienst mesterművei) ép oly vonzerőt gyakorolnak a néző közönségre, mint 1873-ban az imádkozó fu.

Érdekes továbbá az elektromagnetikus motor a villanyos erő által mozgásba hozott vas pályán futó kocsi, melyen 5 kr áran lehet

szedve, megindult Kakukszállásra, hogy szemtől- szembe lássa az isteni töltöttkaposzta szerzőjét, mint pályadíjnyertes élete párját.

Tizenkettőt ütött a toronyóra, midőn Czinczér reszkető léptekkel átlépte Kenderesi küszöbét, a ki takácsmester volt Kakukszállá- son és Juliannának — a hallhatatlanná vált töltöttkaposzta szerzőjének — édes atyja.

Czinczér orrát mindjárt beléptekor meg- ütö ama jól ismert illatár s a mint határozot- tabb léptekkel a tűzhely körül forgolódo Julianna felé tartott, egy gyengéd sóhaj tört ki annak kebléből, mondván: „Ó az!”

Rövid idő múlva a kakukszállási takács- mester áldó kezei alatt esküdtött örök hűséget az ifju pár, de Czinczér meg nem álhatta szíve Juliannájához még e kérdést:

„De mondsza csak édes szívem, mi okból soroztat te a töltöttkaposztát a tészta- sók közé?”

„Miért? igaz okát tán magam sem tu- dom óh Berczim, de a mi öregünk gyakran mondogatja, hogy a töltelék az ő legédesebb étke s ez okból soroztat a nyalánkságok közé. Egyébiránt habrétest is tudok ám, óh Ber- czim” . . . . .

„Nem, óh nem édes Juliannám, szóla Czinczér felindulással, maradjunk csak a te receptednél s töröljük ki a lisztet a jövendő tésztaételek repertoirjából.”

Keresekényi.

tanári; — a rotunda közepén fölakaszott Fou- cault féle óriási inga, mely a föld mozgását bizonyítja, — a betűszedő gép, mely sajtó- hibát nem csinál; — a csokoládégép, mely a cacao hab sajtolásával kezd és a másik végén a kész csokoládét szolgáltatja; — a szeg, kap- poc és gombostűgép, melyekbe bebsáttatván, a drót, a huzal, szecska gyanánt hullanak ki a kész szegek, tűk.

Egészben véve bámulatos haladás történt, nevezetesen Bécsben a világhiállítás óta, az ipar területén. Mi nem haladtunk, mi hanyat- lottunk és csak a legújabb időben eszméltünk fel és láttuk be, hogy tenni kell valamit. Te- gyünk tehát, haladjunk, versenyezzünk egész erővel, de nem úgy, mint a verebek, melyek megpillantván a tova robbogó gőzmozdonyt neki rugaszkodnak, hogy majd versenyt repülnek az- zal, de csak hamar . . . megpihennek, s be- várják a következőt, mely azonban ismét meg- előzi.

Felvidéki K.

HIREK ÉS VEGYESEK.

— „A Gömör-Kishont” a jelen számmal a II-ik évfolyamra lép. A t. olvasó közönség bizonyára tudni fogja, mily anyagi áldozatok árán lehet egy ily vidéki lapot fenntartani, azért is tisztelettel kérjük az eddig elmaradt járulékok beküldését. Azon helybeliek, kik lapunkat elfogadták, dijaikat szíveskedjenek a lapkészesítő által átnyújtott nyugtakra átál- ni, a vidékiek pedig postautalványval eszköz- zöljék az utó s a második évfolyami előfizetést. Így kívánja a rend, a pontosság, hogy aztán csak azok részére küldjük a számokat, kik elő- fizetéseikkel támogatják anyagilag költséges vállalatunkat.

Előfizetési feltétel — az új évfolyamra 1 frt 50 kr. A lap gyors és pontos szétküldéséről jövőben kiválóképen gondoskodik a kiadóhivatal.

— **Megegyi közkórház.** illetőleg annak építési helye iránt megegyezte nagy az érdekel- lődés. Hozzánk több rendbeli levél érkezett ez ügyben, igen érdemes férfaktól, de mivel mind- nyáján — unisono — Rimaszombat, s csaknem kivétel nélkül a katonai laktanya mellett nyil- latkozunk: vezércikkünkkel eléget vélünk tenni mindenikök észszerű kívánalmának.

— **Jubileum.** Miskolczi Ist- ván helybeli cath. elemi tanító f. hó 1-én érte el tanítói működésének 50-ik évfordulóját. Ismerősei, jó barátai igyekeztek e napon a „kedves öreg” iránti tiszteletüknek kifejezést adni úgy, amint a kegyeletből eredő kötelem megkívánja. Mi, kik a néptanítói, nevelői állás iránt mindenha kitünő tisztelettel viseltetünk, osztozunk sokak örömeben azon férfiu iránt, ki a nevelő tanítói pályára nehéz jutalommal csak ritkán egybekötött terheit váltelve hordozta, kik láttuk, hallottuk őt — éveken át — kik figyelői voltunk működésének, kiről nem mond- hatunk mást, mint szépet, jót és nemeset. Csak tiszteni tudunk oly férfit, ki köteleminek teljesítésén annyit szeretettel csigig, ki mindig öre volt a jó erkölcsöknek, terjesztője a vallás- nak. Üdvözöljük a kedves, megnyerő, szívélyes modoru öreg urat, kinek csak öntudatban ju- talmazó munkálkodása ha valaha — egy most részeseüljön elismerés méltánylásbau.

Kis lány-tanítványai kedves ajándékokkal lepletk meg, — a közös iskolai tanári kar üd- vözlétére sietett, ma pedig tiszteletére fényes ebél adatott.

— **Lapunk** föllokozó, illetőleg szer- kesztőtársának ismételt névváltoztatásán ne ütközzenek meg olvasóink. Eddig, mint jászó- vári premontrai növendékpanak szüksége volt egy kis névtakaró lepelre, most, midőn orvosai tanácsára a kispapi corpusból kilépett: a mi érdekünkben fölveheti igazi nevét.

— **Vágó hid** és még valami. Városunk- ban a jánosii és szentkirályi utcákból oldalt fekszik egy kis térség, — „kis pást”-nak csu- folják a libaörök és öreg asszonyok, — „dög- vészes hely”-nek nevezik a többiek. A liba- örök és öreg asszonyok nyelveivel nem törö- dünk, de igenis fontolóra vesszük — saját tapasztalatunkkal kibővitve — az érett egyének véleményét. Mert hogy a „kis pást”-on csak- ugyan van egy üdoritő, bűzös hely, arról csak egy kis körültekintés után mindenki megjegy- ződhetik szemmel, tudóval, különösen pedig orral. E dögvészes hely a „vágó hid.” Heten- ként áldoznak ott a mészárosok, levágnak 21 — 24 szarvasmarhát, csatornákat töltenek meg vérről, de a csatornák sehová nem ágaznak — így a kiömlött vér egy helyen marad, megál- szik és terjeszt oly szagot, melyre a keleti ra- gályok mindenike eszünkbe jöhet, ha csupán „kalendáriumok”-ból olvastuk is ki. S ez így van tizedek óta, — senkinek se jutott még eddig eszébe a bajon segíteni. Pedig azon min- den áron segíteni kell. Két utca lakossága meg- fertőztetett léget nem szívhat be, egy tekinté- lyes város polgársága ily ocsmány helyet meg nem tűrhet. A mészárosok minden levágott marháért 10 krt fizetnek, — fizessenek 50-et de legyen más, vizez épített az a „vágó,” mely után bolond szokásból teszik a „hid” ne- vet is. Vagy talán folyónak akarják keresztelni a mellette lévő Sodoma és Gomora tavat?

— **Elcsaladt** a fél csizmával. Egy helybeli eszmadia Kokovára küldte inasát egy megrendelt csizmával. A fiu természetesen bi-

juguson — azaz a maga fogatán ment, csak egy gyalogoson. Az erdőben utólérte egy agyafurt cigány, mivel egy fél órácskig szo- kott „lábtymérvész-inasi” discursusba ereszke- dett, — fiatalkori könnyelműséggel adott fele- leteket az izmos more: honnan, hová, minek kérdéseire. Egy sürűbb helyen a farao-ivadék megáll, kapezabetyár modorban rá kiált az „inaskára”: „Életedet vagy a — csizmát!” A fiu tréfának veszi a dolgot, de Zöld Marci — azaz hogy a cigány már-már kinyújtja kezét, — ekkor a cszmadia-gyerek — bot hiányában — felemeli a „fontos talpu lábtüket”, üti, vágja a támadót, — a strupfikát összekötő szij elszakad — a fél csizma a cigány kezé- ben marad — ki ill a berek szaladásnak in- dol. — most is szalad, ha valaki meg nem fogta; de hogy ez a valaki nem a megrabolt inas volt — bizonyosan tudjuk, — mert sírva tért vissza a fél utból, s ami a legkeservesebb volt rá az, hogy el se hitték neki a dolgot és még jól el lábs ijazta a mester uram.

— **Megrendítő csapás.** Egy roz- nyói tekintélyes tisztviselő itt időzésében be- szélte, el a valóban leverő hirt., hogy váro- sunkban igen jól ismert, egykor rimaszombati lakos dr. Markó Sándor kir. közjegyző urnak kedves kis lánya m. hó 28-án a kertben ját- szadozván — egy vízzel telt hordóba tekintge- tett — — — fejjel belé esett s mielőtt észre vette volna a dada, megfult. A kicsit forrón szerrető szülék bánata leírhatlan.

— **Ismerlek szép maszk.** Az él- vezetnek is, mint mindennek megvan a keserű oldala. Az öröm gyakran egy fedél alatt lakik a buval. — Igaz, hogy a mit mi elbeszélünk — két fedél t. i. házfedél és csillagos ég alatt történik. A „tengeri hántás” (r. szombatiásan: fosztó) ünnepélyei sok fiatal embert csaltak különösen a lányos házakhoz. A „sok” közül a „kisebb” rész ismeretlen (azaz érdekes) ohajtot magát tenni minék okéért azok, kik- nek engedte a módi, a társas összejövetelű „fosztó”-ból valóságos (!) maszk — bált ineen- siroztak. Egy maszk fölötté jól taláta magát a „keresett helyen” — bókolt, udvarolt, járta a kalamajkát — stb. stb. — szóval fölségesen találta magát. Midőn az álarozos compánia elhagyta a „kedves” helyet — kiki hazatért. Az a „bizonyos” is indult — magában — utczája felé, — hirtelen — deus ex machina a színgelen terem egy másik maskara s oly csatta- nós és hathatós argumentumokkal magyarázta meg a miüknek a „hísekegy”-et hogy ez ott nyomba megígerte, miszerint többé nem buvik nem magához illő costuméba.

— **Czáfolat.** A „Roznyói Hiradó” újdonsági rovatában egy anonim rimamelléki tudósító felemlit egy ódonsgót, hogy az újság ingerével hasson a hivatalt ügyben, hivatalos személyekre. Emliti, hogy a dragonyos ezred átvonulása alkalmával, a rimaszóc-i járás Fe- ledben lakó szolgabírója: Sándor Béla, azon rendkívüli szerencsében részesült, hogy egy izben sem kapott tisztet kovártélyba, míg a többi uri háznak eürün kijutott a jóból. Mi erre czáfolatot kaptunk s mi is határozottan tudjuk a dolgot. A szolgabíró ur önmaga kér- te a rendező és szállásosináló körjegyzőt, hogy adjon neki tisztet, — kapott is s hozzá még kibérelt istállójában 6 ló volt szüntelenül, a mi 9 embernek felelt meg; a mellett kamarája katonabörtönül használtatott. Hol van tehát fennebbi tudósító ódonsgágában a tárgyilagos igazság, s a mi fő: a méltányosság!?

— **Mulatságos sajtóhiba** Mult számunk „Vegyesek” rovatában említettük, hogy Hugo Viktor új költeményének czime nem l'Amé: A számár, de l'Amé: a lélek. Most már határozottan kijelentik, hogy bizony l'Amé: A számár annak a czime. No, csakugyan ez a számár okozta a világon eddig a legnagyobb feltűnést.

— **A hosszú nap” után** Egy fél- egyházi, puposhátu tollkereskedő a „hosszu napot” az idén Csongrádon tölté el. A bójt le- teltevel 20 mondó husz szikkat zsemlett, 20 pár virsilt, 8 porció ludkocsnyát és csemegéül 4 nagy tortát fogyasztott el. Ivott pedig 20 pohár sört és 10 csésze fekete kávét. E fogad- dást több kíváncsi uri ember jelenlétében nagy diadallal nyerte meg. Szép volt étkézés után a pupos hátú kis zsidó csárdásra való kere- kedését látni.

— **A furcsa ur.** Lord Wirfid, Lon- don egyik legkülönösebb bogara tért meg e napokban őseihez. Sok bolondot emlegettek róla, de legnagyobb hőstette mégis az volt a mit Philadelphian követett el. Bemegy egy vendéglobé s valami igen sajtáságos ételt kér. A pinczér ránéz vendégére és nevetni kezd. A lord pisztolyt von elő, rátűz a pinczérre. — ez leesik, a vendéglős ordítani kezd, de Lord Wirfid megfogja s nyugodtan így szól: „I ja a halottat számláura.” A szegény ördögöl azonban nem lett halott, kórházba vitték, hol csakbamar fölépült. Lord Wirfid 400 fnt 14000 fnt évi pénzt ad neki.

— **Kárvallott diák.** Kézsmárkra utaz- tak a diák urak vagy 5-en. Kocsin menév, Murányban „etetés, ita’as” stb. végett meg- állót tartottak. A kocsis szüntelenül a kocsi mellett időzött, hogy el ne vigyék a drága jó- szágot, már t. i. a két lovát. Nem is bántotta ezeket senki, de annál nagyobb foga volt egy anonymsnak, egy leendő rimaszombati polgár salon kabátja, fehérműjére s több aprósá- gára. A gustusának meg is felelt, mert minde-

kérés nélkül lábukat adott nekik. A kár 40—50 frt volt. A kocsis természetesen bepörlötett, habár váltig állítja, hogy a föld nyelte el a kérdéses tárgyakat.

Varga ugrás. Rimaszécsi vásárról tértek haza a helybeli vargák közül vagy 4-on; természetesen egy kocsin. A mártónfalai stacionál valószínűleg jól megáztak — már t. i. belülről, mert jövet az egyik „dreg“ ur bóbiskálásában le talált gurulni a babeli tornyu „emelet“ről, és oly ügyesen, hogy semmi baja sem történt, de egyszersmind oly titokban, hogy akkor vették észre a Morheus keblén nyugvó kollegák, mikor már — késő volt.

Az okt. 7-ki rendkívül érdekesnek ígérkező pelsőci gyűlésre külön, a város által felajánlt vonat indul Rimaszombattól, reggeli 6 órakor.

A Magyar Pedagógiai szemle. IX-ik füzét vettük. Tartalma: Gáspár Jánostól, Schmid Boldizsártól, Koós Farenctól, Csukási Fülöptől s Riu Józseftől. Mint mindig, most is kiemeljük, eli-mérőleg szólunk róla. Minden tanító csak önmaga s az általa képviselt ügy iránt kötelességet teljesít akkor, ha e szaklapnak rendes, buzgó olvasója lesz, s melyet némi jóakarattal mellett megrendelhet.

Beküldetett hozzánk egy lenyomat a „Pesti Napló“-ból „Az adó kezelési rendszer reformja“ czimvel dr. Frei Gyulától. Szerző a cultur államokban az iránt tett tapasztalatait beszéli el, egyégyé foglalt teljes rendszerrel — mint indítványnyal lép föl. A kiket érdekel, komoly s tárgyilagos bírálat alá vehetik. Megrendelhető az „Athenaeum“ könyvnyomdájában.

TANÜGY.

Főhivás a haza minden tanító egyletéhez.

Minden ország talpköve a polgárok általános szellemi és erkölcsi műveltségében van legerősebben megalapítva.

Ez azon alap, melyre bizton lehet építeni, a babonák tömkelegéből, — az öntudatos létezésből kifolyó ismeretek világába, a szellem nyílt látkörébe fölemelni.

Igen, jól nevelt polgárok fogják fel társadalmi kötelességük fenségét, s azok teljesítik azt öntudatosan a haza, az emberiség javára. — Jól nevelt polgárok azok, kik a kötelességből kifolyó jogukat okosan, értelmesen használják, kik átérzik alkotmányos uxor szertett jogaik drágaságát, becsét és szabadságot, minden pressio nélkül képesek azt használni; s azzal élni.

Kérdem, ezen általános polgári műveltségnek hol vettetik meg az alapja? Az elemi iskolában.

Az elemi iskola tehát az, mely az embert öntudatos lényének a megismerésére vezeti, mely megadja azon alapot, mire az életfoglalkozás bármely nemében bizton lehet a boldogságnak, megelégedésnek rétegeit lerakni.

Nem hiába mondotta amaz ismeretes hadvezér, mikép az osztrákokat a porosz iskola A. B. C-je verte meg.

Igen; mert a szülők mellett a tanító — az iskola lelke az — ki tapintatos és korszerű nevelésével veti el azon magvakat, melyekből a megelégedés, becsületesség, hazaszeretet, eme ritka becses virágok nőnek ki.

A tanító kezébe van letéve ama legdrágább kincse a szülőnek, a hazának, kiknek vállaira neheznek majd a haza terhes bajai.

A szülőken kívül a tanító az, kitől számon kéri isten és a haza, hogy a kezébe adott anyagot mivé formálták. — Ők azon végzők, kikre az illeték áldása esetleg átka nehezedik, a szerint a mint elvesztettek egy egy gyöngy szemet az emberiség hervadhatlan koszorújából.

És kérdem, valjon a tanítók isten után az emberiség legnagyobb jöltetői, kik majd nem semmiből teremtenek, mily helyzetben vannak most a XIX században, mely század szereti magát a műveltség korának nevezni? —

Hasonló állapotot élnek ama nagy mester Pestalozéhoz, ki lelkének egész ereje, tehetsége kiaknáza minden nyomorban hunyta be szemeit örök álomra ahoz képest, a mily verset érdemelt volna.

Megváltoztak ugyan azóta a viszonyok mindenütt, meg — ha bár részben — nálunk is.

De vajon ha Eötvös a tanítók atyja lángszelleme le néz ránk, nem keseredik-e el, látva hogy a népműveltségének a főtényezőit nem hozzájuk méltó helyzetben hagyják élni, ha látja, hogy az ő népet boldogító terveiként akadtak fenn az emberek kevés nemest, boldogított czélzó utáiban.

Ó, mint a megalkotott törvényeiből ki lehet venni — lassan, fokként akarta anyagilag kedvező helyzetbe juttatni a tanítót, s mit tapasztalunk? azt, hogy halála után majdnem oly sötét talán rosszabb állapotban vannak a haza e napszámossai, mint annak előtte.

Igen; mert korszerű haladást kívánnak s kell is hogy felmutasson a tanító, de a meg-

érdemelt bérnek csak a felényit élvezhetik, azt is keserívé téve a tanító s a tanúgy kiszámítatlan kárára.

Nem olvasták-e a tanítóegyletek tagjai azon korunkra szégyenletes sorokat, hol 150 frt. fizetés mellett hirdetnek pályázatot tanítói állomásra, azt is ingatlanokban adva, vagy midőn az állam 300 frt. mellett alkalmaz végzett embert tanítóul.

Hát azon helyek számát ki tudná elszámolni, hol még nyomorúságosabb fizetésre kézik alatt töltik be — nagyon okosan, — a tanítói hivatalokat. És ezt mind akkor veszik, midőn egy hivatal szolgálai állomáson levő ki szolgált katonát 240—280 frttal díjaznak, midőn a közlekedési alsóbb rendű közlegek napi 1 frt. díjjal fizetnek.

Csak ti szegény hazám nyomorult tanítói, ti vagytok azok, kiknek néhány napi fillért nyújtanak segedelműl, ti vagytok azok, kiknek 2—3 féle nyelvismeretet kel birnotok, és a kiknek még is a megélhetésre küszköseket a parászból — mely éget-kell kikaparni terhes kötelességeik elvégzése után.

Nem így tanítók, testület vagyunk, egy czél — a haza polgárai műveltsége előérének a czélja felé törekvő egészet képezünk, nekünk nem volna szabad ily állapotban teengődnünk; szavunk meghallgattatik, mert 9—10 ezer ember hangja szállhat a törvényhozó testülethez.

Nemzetünk nem csak intelligens része, de a közép is meg van ráérve, hogy a hű munkás méltóan jutalmaztassék. — Rajtunk van a sor kérnünk kell, hogy a lassék, zörgessünk, kell, hogy meggyitassék; mert mindaddig míg nyomorult állapotban mozgunk csak szemfényvesztés lehet jórésben tanügyi haladásunk.

Egy oly testület, mint a magyarországi tanítók összessége kell, hogy szívén hordja saját tagjainak állapotát s tegyen lépést az illető helyen biztos állás előérése végett.

Hiszem, hogy szava nem hangzik el az illetékek fülei mellett, hanem tekintetbe veszik a magyar tanítóság 3/4-ének súlyos helyzetét, segítenek rajta.

Nem lesz kiáltó szó a pusztában szavunk; mert hiszen tanügyi felvirágzásunk jó részben a tanítók jó vagy rossz helyzetétől függ.

De nézzük sorba azon népoktatási törvény §-okat melyek a kor miatt haladottsága mulhatatlanul változást igényelnek.

Tekintettel arra; hogy az 1868 XXXVIII t. cz 28 §-a a czélnak meg nem felelő iskola épületek átalakításáról felületesen szól, mennyiben azokat csak „ha lehet“ mondja átalakítandónak, — minek következménye az, hogy sok tanító valóságos kunyhóban tanít, akkor, midőn a koracmai épületek a legjobb korban vannak, — mondom tekintettel ezekre e §-oda módosítandó, hogy az iskola épület átalakítása kül és belszervezetét tekintve — mindennemű iskola fenntartó testületek szigorú kötelességévé tételessék, ki kell, hogy mondja e §-a határidőt melyen belül azt elvégezni kötelesek, mit ha teljesíteni képtelenek alakítsa át maga a kormány, mint a kinek legjobban érdekében van a polgárok jóléte.

A 34 §-at mondja, hogy egy tanító 80 gyermeknél többet nem vezethet, tekintettel azonban arra, hogy sok helyen 120—160 gyermek van egy tanító keze alatt tekintettel arra, hogy ily nagy számu gyermekeknel a kívánt eredmény előérése majd nem lehetetlen ki e mellett még kántor is, ez oda módosítandó mikép egy tanító 60 tanítványnál többet ne taníthasson, hanem a hol szükséges a tauerő szaporíttassék.

Folyt. köv.

CSARNOK. KHÜN HERKULES KALANDJAI REGÉNY.

Irta: SUE JENŐ.

— Fordította: B. —

(6-ik közlés.)

(Lásd folytatásul a 10-ik szám után 5-ik közléséül.)

Ennek kötelessége volt állásáról fogva, minden csempészbanda és tiltott halászat fölött a nyomozásokat vezetni, a békétlenkedők ellen lépéseket tenni s felügyeltetni azon csapszökekre, melyekben az idegen tengerészeket majd börtör bizzák le. Szóval a tengerügyi irnok a matröz szemében h a t ó s á g i s z e m é l y v o l t, Keyzer, ki a tengerészek minden részét osztá, úgy képzelte magának a h a t ó s á g i s z e m é l y e k e t, mint legveszedelmesebb s legdühösebb lényeket, kik azon ördögi szokásaik és természetök által, melyek a legártatlanabb szökeket is magyarázni és elferdíteni tudják maggát a legjobb embert is képesek akasztófára viüni.

A mint Keyzer eltávozott a kikötő-parancsnokságtól, hogy a feladatot teljesítse, melyet nagy kelleltenül vitt át, pajtásai, a matrözök tanácsolták neki, vigyázzon magára, nehogy megharagítsa az irnokot, s a mint mondani szokták, hetszer forgassa meg szájában nyelvét, mielőtt egy szót kimondana; s emlékeztették arra is, hogy Ferkó a tűzér csak azért hogy e g y h a t ó s á g i s z e m é l y n e k, mert tüszentett, azt mondta; „A d j I s t e n!“ akasztófára került, annyira értik ezek a dühön-

zők azt a pokoli mesterséget, a legközönségesebb dolgot is véteknék tartani.

Ezen bölcs előterjesztések annál inkább benyomással voltak a rév-kalauz kedél yére, mert már e nélkül is félt, hogy a tengerügyi irnok haragját magára fogja vonni.

Berta a tejárus leány egész vidáman beszélte el neki, mint kergette meg Folette Herkules, s mint esett hanyat Herkules épen a mosó lányok előtt

A helyett, hogy a tejárus leány vidámságát osztaná, elmondta Keyser, mily félelmes dolog, ha e g y h a t ó s á g i s z e m é l y ellenségé válik; hogy kétségkívül tudja egész Flessingen hogy Berta az ő jegyese, és hogy következőleg félni lehetne az irnok haragjától ha ez fiának balesetét szívére venné. De egész világ tudja, hogy a legbátrabb, legelhatározottabb ember se szólhat, ha egy irnok megharagszik.

Képzeltetjük mily kelleltenül s mily elfogultsággal közeledett K e y s e r Khün mester felé.

A fegyvertárban uralkodó titokteljes homály, Khün mesternek szomorú kinézése, fiának sápadt arca, számos kitömött alak tekintete melyek páncélban hadiasan felkészülve álltak, s melyeknek viaszarca a leeresztett sisak ellenzőn kiféherlett, még jobban felfokozták Keyser elfogultságát. Mozdulatlanul állt meg a küszöbön; sötét pir lepta arcát; a veriték nagy csippekben hullott homlokáról és tengerészpikáját forgatta ujai között, anélkül hogy egy szót szólott volna.

Küldetése, vagy inkább a megbízás mit kapott, igen nagyszerű volt: neki semmi más nem kellett volna mondania az irnoknak, mint: „Khün mester, a kikötő parancsnok kéreti hogy a Westellingwerf felszerelési ivével, mely hajo holnap elvitorlázik, jelenjék meg a kikötőben.“

De tudva azt, hogy ily hatósági személy kinek azonban felé még oka is lehet a beszélésre, könnyen feltaálhat okot, olyannak mint ő ártani, mikor már Ferkó is, a tűzér, csak azért, hogy azt mondta; „A d j I s t e n!“ akasztófára került, — a szegény hajókalauz mondokája helyett 20 kötelet is látott hurokba kötve képzeletében, melyek mind nyakára kerülnek.

— No mit akarsz, — kérde az irnok gorombán, — meddig fogsz még bámulni rám, mint bornyu az uj kapura?

A révkalauz veszte hitte magát; az irnok e szavaiban fenyegető ezélszt látott Berta üszőjének illetlen magaviseletére nézve, Herkules ellen, és igen bölcs dolognak vélte rögtön így szólni.

— Folette a legszelidebb teremtmény tengerügyi irnok ur, oly igaz, mint a hogy a réti malom a meybloemi szorosban áll.

Khün mester csodálkozva tekiutelt a révkalauzra s kiáltá: — Mi az ördögöt beszélsz nekem itt Folette-edről a rétimalomról meg a meybloemi szorosról. Megörültél? vagy pedig tréfául mernél velem gazember?

Keyser észrevette ostobaságát s hogy hibáját megint jóvá tegye így szóló Khün mesterhez; — Vegyük úgy mintha Foletterol nem is szóltam volna, egyébiránt, az az országos kóborló nem a Bertáé többé, azonfelül Berta már megutált minden fekete tehenet, ő Folettert 14 nap előtt Brauer anyónak adta el 100 franc-meg 6 rőf friesiai vászonért. Láthatja hogy Berta nem tehet róla. A révkalauzok meg hajójan a helye, mint mondani szokták.

Keyser mindig érthetlenebb lön, hanem sokkal komolyabbnak, oly aggódottnak látszék mintsem hogy az irnok eszközt látott volna valamely bohóckodásban. Hasonlóan rá nézett Keyserre, miközben összeszedte magát.

— Kimagyarázod magad végre szerencsétlen? kimagyarázod magad? Hát nem a kikötőparancsnok az, a ki ide küldött?

Igen irnok ur! szóló Keyser határozottan Nos hát akkor mit beszélsz itt összevisza fekete teheneidről meg Brauer anyóról. Mi köze a várparancsnoknak ezen ostobaságokkal?

— Semmi, egyáltalában semmi, mert ha az üsző a maga fia urát megkergette, a zászlótartó urát ott, és ha ő a mosóhelyen hasra esett, abban épen olyan ártatlan a várparancsnok, mint maga Berta, mert Brauer anyó már megvettte tőle a fekete üszőt.

Mi akar ez lenni te semmirekellő? fiam a zászlótartó egy tehén előtt futott volna meg kérde az irnok, miközben a révkalauzt dühösen végignézte. — Vigyázz magadra! Nekem mondd hogy te csempészkedel — hogy a „hor gonyhoz, czimzett vendéglőt látogatód, mely gyűhelye az egész partvidék dugárusainak.

— Hallja! Hallja irnok ur! — szóló Keyser megrettenve a czélzások miatt Soha mig élek ne vegyek kezembe mérőt vagy látszóvet, ha a zászlótartó ur — hisz maga a dörék tisztur megmondhatja — — nem — Hallgass! kiáltá az irnok.

— Ezen hajósnak igaza van, én a tehén előtt megfutottam, szóla közbe Herkules. Keyser sóhajtott, mintha óriási tehértől megmenekült volna.

— Te egy tehén elől megfutottál, — te Herkules? — ismétlé az irnok, — lehetetlen!

— Én egy tehén elől megfutottam ismétlé Herkules, kinek némi homályos reménye volt, hogy ezen eset után atya lemondott hősökédéséről

— Megfutni egy tehén elől. — monda még egyszer az irnok, mintha nem tudna binni saját füleinek.

— És én megfutottam, mert ez állattól

félel, — szóló Herkules határozottan, véle, hogy atja reményeit romba döntheti — ismétlem, én megfutottam, mert féltem. Rövid hallgatás után örömdöröben lát-zék égni az irnok homloka; fia bátorsága fölötti kételyei eltűntek, ellenben büszkességgel telve mutatott fiára és felkiáltott: Mily megvetéssel vallja be, hogy egy tehén megfélemlítette őt. Igen ez mutatja a férfit, ki elég erősnek érzi magát, hogy egy legyőzhetlen gyengeséget bevalljon. Csak még az hiányzott, hogy fiam az ő- és ujkor legnagyobb hőseihez hasonlítson. Többnyire mindenik bir bizonyos legyőzhetlen ellenszennvel. Hannibal az eg'sz, Epaminondas az orsó, — Marlborough az almák Turenne a tücsök iránt. De nézze az ember a külfömböset Herkulesnek is van ellenszennve, hanem ez maga is valam uagyszerű, óriási hősie, — ez nem egy féreg, egy fűszál előtt mutatkozik hanem neje, vagy anyja előtt a dühös bikának a teremtés legvadabb állatai egyikének! — Ezután Keiserhez közeledve győzedelmi hangon szóla hozzá.

— Nos látod érdemes révkalauz, — hallod ő csodálatra méltó őszinteséggel megvallja; ő fél egy üszőtől. Nos nem elég bátra van ez.

Az irnok arca oly megelégedést fejezett ki, hogy Keiser egészen megnyugodva, beszélgetésének szerencsés kimenetelét az irnokkal nem mulasztotta el ügyességének tulajdonítani, s azért így válaszolt.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Piaci árak. Szeptember 25-én tartott h e t i vásárunk alkalmával következő piaci árak lettek a város hiteles jegyzőkönyvébe följegyezve: H e k t o l i t e r e n k é n t. Buza 8 ft, 50 kr. 8 ft. — kr. Feles 7 ft 50 kr. Rozs 7 ft. 35 kr. 7 ft. — kr. Árpa 4 ft. — . kr. Zab 2 ft. 15. — kr. Kukoricza 4 ft. 25 kk Burgony 2 ft. 25 kr. M é t e r m á z s á n k é n t. Buza 10 frt 00 kr. 00 frt. 00 kr. Rozs 9 frt. 00 kr. Zab 5 frt 50 kr. — Széna kötve 1 frt. 50 kr. Takarmány szalma 50 kr. Alomszalma 30kr Zsupszalma kr. — frt. 95 kr. GYÖRY K.

HIVATALOS RÉSZ.

Gömör Kishont t. e. vmegye Alispáni hivatalától.

6831 sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A folyó évi szeptember hó 20-ik napján Pel süczön tartott bizottsági közgyűlés 6739 sz. a hozott határozatával rendkívüli megyei bizottsági közgyűlés határidejéül folyó évi október hó 7-nek d. e. 9 óráját Pelsücz városába tüzte ki; erről a közönség és a megyei bizottság tagjai azzal értesítetnek: miszerint ezen rendkívüli közgyűlés tárgyát, a közigazgatási bizottság választott tagjainak lekötésére folytatán, a bizottságba az 1876. VI-ik t. e. 1 § illetve 5-ik szakasza értelmében választandó 10 tag megválasztása, — továbbá a megyei közkórház építésének és helyének megalapítása, — esetleg Ragályi Gyula bizottsági tag által a gyűlési székely kérdésében bejelentett indítvány tárgyalása fogja képezni.

Rimaszombat 1880 septenber hó 23-án.

alispán helyett

ÚJHÁZY

főjegyző.

Szerkesztői üzenetek.

Id N. L. Köszönjük szives sorait, minél sürűbben emlékezzék meg rólunk.

T. M. A. ezime ellen van kifogásunk, egyebként sorát várja.

F. — i megánlevelet kér. —

B. S. Önt híreből jó muzsikusknak ismerjük, — csak maradjon a mellett; egészen más a lantpöngetés.

B. J. Lapunk késedelmének okát igazoltuk. Csodáljuk, hogy „Mitugrálsz“ mestert ismerve, mégis bennünket okoz — a többi esetért is. A helyreigazitással meg van elégedve?

„Szeretsz-e.“ Isten meitsen! „Szép vagy.“ Elhisszük, kivált ha lát-nók az „Ideál“-t, de verse bizony — csúnya

Z. L. B. T. A szerkesztőtárs R. szombatban várja soraikat.

Egy megyebeli. Ha ön előtt a kérdéses lap rossz oraculum, ne hallgasson rá!

B. Zoltán. Vagy egyszerre a másik lap-pal, vagy mellőzzük.

Felelős szerkesztő:

PETŐ PORUBSZKI PÁL.

Szerkesztőtárs:

FÓTHI KOVÁCS BÉLA.

Hirdetmény.

Rimaszombattól fél órányi távolságban egy 70 hold szántóföld és rét, továbbá 180 hold lábas erdőből álló külön kihasított

PUSZTAI BIRTOK

eladó. — Bővebb értesítés alulírottánál nyerhető.

Rimaszombat, 1880. szeptember hó 29 én.

MOLNÁR JÓZSEF, ügyvéd.

Makkeladási hirdetés.

Báró Luzénszky Henrik tulajdonát képező jelenei erdejében mintegy 1000 holdat képező téren levő

MAKK TERMÉSE

ezennel eladóra tétetik. — A venni szándékozók bővebb értesítést a tulajdonosnál nyerendnek.

Osgyán, 1880. október hó 1-én.

Hirdetmény.

BONIS LAJOS gömörmezebeli alsó-szuhaai tagosított birtoka következő művelési ágakban:

Belsőség kataszt. hold	9. 974 □ öl
Szántóföld	140. 123 .
Rét	67. 580 .
Szőlő	2. 132 .
Erdő	460. 1400 .
Adómentes	2. 745 .

valamint a csoltói szintén tagosított birtok az asztagba hasított lekenyei erdővel, mely tesz:

Belsőségben kataszt. hold	4. 439 .
Szántóföld	84. 789 .
Rét	52. 138 .
Erdő 1200 □ öles	357. 140 .

a megyei központi árvaszék jóváhagyásának feltartása mellett szabad kézből eladó. Értekezhetni a gondnok Hegyessy Sándor urral Csoltón. Utolsó posta Gömörpanyit.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alólírott közzé teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbíró-ság 1657/80. sz. a. végzése folytán Schlezinger Dávid javára Klein Bernáttól Jajtiban lefoglalt őszi és tavaszi termés, takarmány, gazdasági beruházások és butorok **f. évi oktober 15-én d. u. 2 órakor** Jajtiban, árverés útján el-fognak adatni.

Rimaszecs, 1880. szept. 27.

VATTHAY SÁNDOR, végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

A rimaszombati kir. Törvényszék f. é. augusztus hó 21-ről 4073. sz. alatt kelt végzése folytán, vagyombukott jolsvai lakos Deutsch Roza esódtömegéhez tartozó, s a jolsvai 167. és 168. számú telekjegyzőkönyvekben jegyzett 342. számú háznak belsősége s a melléképületeknek ¹/₂ felerésze s a 343. számú háznak belsősége, s a melléképületeknek ¹/₅ egyötödresze, összesen 750 frtra becsülve, **f. é. oktober hó 16-án**, s esetleg **november 17-en** mindenkor dél-előtti 9 órától kezdve, Jólsván a városház termében 10% bánatpénz előleges letétele mellett — és pedig elkülönítve — nyilvános árverés útján fognak eladatni.

További feltételek Bazilidesz Gusztáv tömeggondnoknál Jólsván, és a kir. közjegyzői irodában N.-Röczén meg-tudhatók.

Kelt N.-Röczén, szeptember hó 12-én 1880.

FERDINANDY JÁNOS,
kir. közjegyző.

AZ ELSŐ MAGYAR ÁLT. BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

INGYEN

BIZTOSIT AZ ELSŐ ÉVRE LAKHÁZAKAT ÉS GAZDASÁGI ÉPÜLETEKET

ugy, hogy a díjfizetés az ingyen év előzetes élvezete után csak a második évben veszi kezdetét, ha az ily épületek nála hat évi időtartamra biztosítatnak.

Bővebb felvilágosítást nyujt SIMKÓ NÁNDOR, mint az „Első magy. általános biztosító társulat“ főügynöke Rimaszombatban, „Gömörmezei nép- és iparbank“ épületében